

21. 6. 2022

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Jsou kryptoměny regulované?

Kryptoaktiva jsou symbolem svobody a volnosti. Oproti tomu finanční trh je příkladem silně regulovaného odvětví. Oba světy, svět tokenů i svět tradičních financí, se setkávají a soutěží o přízeň investorů. Mají v tomto zápase kryptoměny opravdu výhodu absolutní svobody a absence regulace? Nebo je to jenom marketingová zástěrka?

Kryptoaktiva jsou jako bonboniéra

Začněme od toho nejznámějšího – Bitcoin. Bitcoin je typická kryptoměna. Vychází z principů svobody, anonymity a decentralizace. Filozoficky soupeří s tradičním chápáním peněz – oproštuje se od státu. Nabízí geniální systém zápisu transakcí, blockchain.[\[1\]](#)

Ale **svět krypta není jenom o Bitcoinu**. Existuje celá řada kryptoaktiv, které s Bitcoinem sdílí pouze některé nebo téměř žádné prvky.

Pro jednoduchost je možné tokeny dělit do 3 kategorií:[\[2\]](#)

1) převodní tokeny (payment tokens) – typicky je uváděn Bitcoin a Litecoin; nenesou žádná specifická práva;

2) uživatelské tokeny (utility tokens) – ztělesňují možnost přístupu ke službám a zboží; typicky poukázkové tokeny;

3) investiční tokeny (investment tokens) – jsou spojeny s určitým právem, například rozhodovacím či na dividendu.

Kryptoaktiva jsou tedy jako bonboniéra plná různorodých pralinek.

Co umíme regulovat?

Různé jurisdikce se rozhodly postavit k tokenům různě. Ve Spojených státech patří regulátor od začátku k těm nejprísnejším a nejvíce vynalézavým. Kryptoaktiva podřadil pod existující právní pojmy a celý koncept postupně zpřesňuje vydáváním nových pravidel.

V Evropě je situace složitější. **Na úrovni Evropské unie nebyla přijata žádná speciální regulace kryptoměn**. Chybí tedy jednotná pravidla – což nahrává kreativitě národních dohledových orgánů. V roce 2019 Evropský orgán pro cenné papíry a trhy předložil národním regulátorům (včetně ČNB) seznam šesti kryptoaktiv, aby provedli jejich klasifikaci dle stávající právní úpravy.[\[3\]](#) Shoda nepanovala prakticky v ničem.

Ani Česká republika není v tomto ohledu napřed. **Neexistuje zvláštní zákon, který by se kryptoaktivům věnoval. Existující legislativa taktéž obvykle neobsahuje výslovnou právní úpravu pro tokeny.**

Chceme-li tedy odpovědět na otázku, zda jsou kryptoměny regulované, musíme se vydat do sféry interpretace práva.

Jsou kryptoměny komodity?

Pod pojmem komodity se typicky rozumí zemědělské plodiny či primární suroviny, které nemají s kryptoaktivy na první pohled nic společného. Při bližším zkoumání však nalézáme některé styčné body – pro tradiční komodity i kryptoměny je typická zastupitelnost, jejich obchodování na finančních trzích či fakt, že se nejedná o cenné papíry.

Právě z těchto styčných bodů vyšla americká regulace. Odmítla hmotnou podstatu jako jeden z prvků komodit a podřadila některé kryptoměnové služby pod regulaci obchodování s komoditami.

V EU je situace odlišná. Podle nařízení Komise č. 2017/565 platí, že „komoditou“ se rozumí jakékoli zboží zastupitelné povahy, které může být **předmětem dodávky**, včetně kovů a jejich rud a slitin, zemědělských produktů a energie, např. elektriny.[\[4\]](#) I další evropské předpisy[\[5\]](#) vychází z teze, že komodita musí mít hmotnou podstatu.

Lze tedy dovodit, že kryptoměny v evropském kontextu nespádají pod pojem komodity.

Jsou kryptoměny elektronické peníze?

Zde už je otázka složitější. Podle § 4 odst. 1 zákona o platebním styku[\[6\]](#) platí, že

„Elektronickými penězi je peněžní hodnota, která

a) představuje pohledávku vůči tomu, kdo ji vydal,

b) je uchovávána elektronicky,

c) je vydávána proti přijetí peněžních prostředků za účelem provádění platebních transakcí a

d) je přijímána jinou osobou než tím, kdo ji vydal.“

Bitcoin dožadista tyto kategorie nenaplní. Jak jsme však uvedli výše, svět kryptoaktiv je podstatně širší než Bitcoin. **Můžeme si tedy docela dobře představit tokeny, které budou mít všechny výše uvedené atributy - a stanou se tak předmětem přísné regulace platebních služeb.**

Jsou kryptoměny investiční nástroje?

Je nejčastější a nejtěžší otázkou ve vztahu ke kryptoaktivům.

Investiční nástroje jsou definovány ZPKT[\[7\]](#) a souvisejícími předpisy na české i evropské úrovni. Jejich definice je, mírně řečeno, košatá.

Základní kategorií investičních nástrojů jsou investiční cenné papíry. Jak z je patrné z názvu, investiční cenné papíry patří do kategorie cenných papírů, tedy mají buď podobu listinnou, nebo podobu elektronického zápisu v licencované centrální evidenci. **Domnívám se, že tokeny díky své nehmotné a typicky decentralizované povaze tyto definiční znaky obvykle nenaplní.**

Pokud bychom však hovořili o tokenu s podkladovým aktivem, na který je token navázán, pak přichází v úvahu **široká kategorie derivátů**. U takových kryptoaktiv je určitě **namístě podrobné právní posouzení**, protože by mohly naplnit definici investičního nástroje a podléhat plně pravidlům ZPKT.

Jsou tedy kryptoměny neregulované?

Ano a ne.

Z výše uvedeného dovozují, že **velká část kryptoměn pravděpodobně nenaplní definiční znaky komodity, elektronických peněz ani investičního nástroje.**

Přesto nelze říci, že je obchodování s kryptoaktivy neregulované. Předpisem, který na transakce s „virtuálními aktivy“ výslovně pamatuje, je **AML zákon**.^[8] Ten sice nespojuje kryptoaktiva jako taková, ale zaměřuje se na obchodní místa (podnikatele), kde k transakcím s nimi dochází. Stanoví povinnou **identifikaci a kontrolu investorů a ukládá povinnost hlásit podezřelé obchody** Finančnímu analytickému úřadu. Mohlo by se zdát, že se jedná o normální postup běžný v obchodní činnosti, který kryptoměnový trh nijak neovlivní. Avšak vyžadování osobních až citlivých informací ve světě obchodování s tokeny, kde je anonymita vysoce ceněná, není málo.

Bude to tak navždycky?

Rychle rostoucí a málo regulovaný trh s kryptoměnami oslovuje stále více investorů, mnohdy i drobných. A ne všem se vyplní jejich přání o znásobení investic. Evropské dohledové orgány proto vydaly **oficiální varování před neuváženým investováním do kryptoměn**^[9] – a nejen to. **Na půdě Evropské unie se připravují právní předpisy, které by měly trh s kryptoaktivy podřídít pevným pravidlům.**^[10]

Můžeme tedy očekávat, že v brzké budoucnosti budou kryptoaktiva regulována velmi podobně jako tradiční finanční trhy.

Mgr. Veronika Cívínová,
právník

KLB Legal, s.r.o., advokátní kancelář

Letenská 121/8
118 00 Praha 1

Tel.: +420 739 040 363
e-mail: info@klblegal.cz

---

^[1] V článku používám pojem kryptoaktivum a kryptoměna jako synonyma.

[2] K dispozici >>> [zde](#).

[3] K dispozici >>> [zde](#).

[4] Čl. 2 odst. 6 nařízení Komise č. 2017/565

[5] Např. nařízení Komise č. 1287/2006

[6] Zákon č. [370/2017](#) Sb.

[7] Zákon č. [256/2004](#) Sb., o podnikání na kapitálovém trhu

[8] Zákon č. [253/2008](#) Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

[9] K dispozici >>> [zde](#).

[10] Zejm. nařízení MiCA k dispozici >>> [zde](#).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo společníka na informace v s. r. o.: silný nástroj kontroly, ale ne bez hranic](#)
- [Kupní smlouva k nemovité věci bez určení kupní ceny: Nejvyšší soud koriguje katastrální praxi](#)
- [Společnost s podíly 50:50 – právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost – prokura](#)
- [Jak nastavit smlouvy s dodavateli podle nové právní úpravy kybernetické bezpečnosti?](#)
- [Jak soutěžní právo reaguje na pohlcování startupů technologickými giganty aneb fenomén vražedných akvizic](#)
- [Žaloba na fair exit vůči společníkům s. r. o. jednajícím ve shodě](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Hodnotící dotazníky jako obchodní sdělení v kontrolním plánu ÚOOÚ pro rok 2026](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)